

Interreg

Romania-Hungary

European Regional Development Fund

EUROPEAN UNION

GOVERNMENT OF ROMANIA

HUNGARIAN GOVERNMENT

Hatókony szűrési
és prevenciós programok
fejlesztése és tesztelése
(DESP) ROHU-450

Dezvoltarea și testarea
programelor eficiente de
screening și preventie (DESP) ROHU-450

Development and Testing of Efficient Screening
and Prevention Programs (DESP) ROHU-450

Partnership for a better future

www.interreg-rohu.eu

BEKÖSZÖNTŐ!

SALUTARE!

GREETINGS!

Dr. Láng László

Dr. Kallai Árpád

BEKÖSZÖNTŐ!

A nem fertőző megbetegedések megelőzése az egyik legfontosabb kihívás a világ fejlett régióiban, függetlenül attól, hogy az elmúlt években a COVID-19 világjárvány elsődleges figyelmet kapott. A szív-érrendszeri, daganatos és anyagcserebetegségek okozta terhek nemzetközi szinten hatalmas kihívást jelentenek az egészségpolitika, a szakma és a lakosság számára. Enzen a háttéren alakult ki a projekt fő célkitűzése, hogy különböző módszertanokat dolgozzon ki a nem fertőző betegségek megelőzése és korai felismerése terén. Olyan módszereket, amelyek a határmenti övezetben felmerülő problémákra adnak választ, helyi igényeket elégítenek ki, illetve minden országban jól alkalmazhatóak. Kiemelt szerepet kapott az egészségkommunikáció, mivel a lakosság érdeklődésének felkeltése, és annak fenntartása kulcsfontosságú az egyén egészségét illető személyes felelősségg tudatosításában. A projekt szakmai kidolgozása és megvalósítása szoros partnerségen valósult meg, mely során a kialakult szakmai és emberi kapcsolatok a közösen elérte eredmények jövőbeni fenntarthatóságát is elősegítik.

SALUTARE!

Prevenția bolilor necontagioase este una dintre cele mai mari provocări în regiunile dezvoltate ale lumii, cu toate că în ultimii ani atenția s-a concentrat asupra pandemiei de COVID-19. Povara bolilor cardio-vasculare, canceroase și a bolilor metabolice reprezintă o provocare atât pentru politiciile de sănătate, cât și pentru domeniul sanitar respectiv pentru populație. Pe această experiență a fost elaborat scopul principal al proiectului de a dezvolta metodologii eficiente pentru prevenția și descoperirea timpurie a unor grupe de boli necontagioase, metodologii, care răspund provocărilor sistemului sanitar într-o parte și în alta a frontierelor, care sunt adaptate condițiilor locale și sunt aplicabile în ambele țări. Educației sanitare i-sa atribuit un rol determinant în proiect, considerând că trezirea interesului populației și susținerea acestuia au un rol cheie în responsabilizarea individuală față de sănătate. Elaborarea și implementarea acestui proiect s-au realizat în condițiile unui parteneriat valid, pe baza căruia relațiile profesionale și interpersonale garantează sustenabilitatea realizărilor pe termen lung.

GREETINGS!

The prevention of non-infectious diseases is one of the most critical challenges in developed regions of the world, despite the priority attention given to the COVID-19 pandemic in recent years. The burden of cardiovascular, cancer and metabolic diseases is a major challenge for health policy, professionals and the public at the international level. These findings led to the project's main objective to develop such methodologies for preventing and detecting non-infectious diseases early that meet local needs and are applicable in both countries. Health communication has been given a prominent role, as generating and maintaining public interest is key to raising awareness of personal responsibility for health. The professional development and implementation of the project have been carried out in close partnership with the professional and human relationships built to ensure the future sustainability of the results achieved.

A PROGRAMRÓL

DESPRE PROGRAM

ABOUT THE PROGRAMME

A PROGRAMRÓL

Az Interreg V-A România-Magyarország (ROHU) Együttműködési Program 2014-2020, az EU kohéziós politikájának fontos részét képezi, hiszen az országok és régiók határain átívelő problémák kezelésével hozzájárul az EU általános gazdasági, szociális és területi kohéziójához. A program speciális határmenti jellegéből fakadóan együttműködésen alapuló projekteket támogat a meghatározott prioritási téma területeken belül. A Hódmezővásárhelyi-Makói Egészségügyi Ellátó Központ (magyar) és a Páli Szent Vincéről elnevezett Szatmári Irgalmas Nővérek Egyesület (román) közös projektjét a 4. Prioritási tengely „Egészségügyi szolgáltatások fejlesztése” kiírásban nyerte el, mely célkitűzése a „Fejlettebb megelőző és gyógyulást célzó egészségügyi szolgáltatások” megvalósítása. A vállalt intézkedések a projektben: gyakori betegségek megelőzése, know-how cseréje, az egészségügyi ellátás hozzáférhetőségének növelése, megelőzéshez kapcsolódó infrastruktúra fejlesztés.

DESPRE PROGRAM

Programul de cooperare Interreg V-A România-Ungaria (ROHU) 2014-2020 este o parte importantă a politicii de coeziune a UE, deoarece contribuie la coeziunea economică, socială și teritorială generală a UE prin abordarea problemelor care trece granițele țărilor și a regiunilor. Datorită naturii transfrontaliere speciale a programului, acesta sprijină proiecte bazate pe cooperare în domeniile tematice prioritare definite. Proiectul comun al Centrului de Sănătate Hódmezővásárhelyi-Makó (maghiară) și al Asociației Surorile de Caritate Sfântul Vicențiu (română) a obținut finanțare în cadrul Axei Prioritare 4: „Îmbunătățirea serviciilor de îngrijire a sănătății”, al cărei obiectiv este realizarea unor „Servicii de sănătate preventive și curative mai avansate”. Măsurile întreprinse în cadrul proiectului sunt: prevenirea bolilor comune, schimbul de „know-how”, creșterea accesibilității asistenței medicale, dezvoltarea infrastructurii legate de prevenire.

ABOUT THE PROGRAMME

Interreg V-A Romania-Hungary (ROHU) Programme is an integral part of the EU's cohesion policy, contributing to the EU's overall economic, social and territorial cohesion by tackling problems that cross national and regional borders. Due to its specific cross-border nature, the programme supports cooperation-based projects within defined priorities. The joint project of Hódmezővásárhely-Makó Health Care Center (Hungarian) and the Association of Vincentian Sisters of Charity (Romanian) was granted under Priority Axis 4 "Improving health-care services" to implement "Improved preventive and curative health-care services across the eligible area". The actions undertaken in the project include the prevention of common diseases, exchange of know-how, increasing access to health care, and development of prevention-related infrastructure.

Felsőkategóriás eszközök beszerzése

Proiect
Strategic
în 15
specialități
Dezvoltare
în 15
spécialités
Développement

Am
profitat
de
oportunități
15
részleg
fejlesztése
Hatékonyabb
diagnosztika

Közös
közös-tudás
Közös-képzés,
közös-tudás
Közös
menedzsment
Betegek
korai
felismerése
Kihasználtuk
lehetségeket
Două
sectii
noi la
Hódmezővásárhely
Am
ajuns
cu
servicii
mai
aproape
de
populație

**Solutii megoldás
comună**
în
kihívásokra

Cross-border
cooperation

Screening
la
reședința fată,
pacientilor
provocăriilor

percepție
corectă
asupra
sănătății
Házhoz
megy
a
szűrés

Joint
solution
for
challenges

We took
the
opportunities
We got
closer
to the
people
Joint
management

Implementation
of common
public
health
programs

Two
new
hospital
wards
in
performantă

Achiziție
de
aparatură
Management
comun

Közös
népegészségügyi
programok

Purchase
of
high-end
devices

Better
health
understanding

Diagnostic
mai
eficient

Zászlóshajó projekt

Joint
training,
joint
knowledge

Screenings
go to
your home

Developing
15
departments

Két új
kórházi osztály
Hódmezővásárhelyen

Hódmezővásárhely

Flagship

Depistarea
precoce
a
bolilor

Jobb
egészségértés

Realizări
de
programe
comune

sănătate
publică

Partnership for a better future

ANYAJEGYSZŰRÉS

A nemzetközi statisztikai adatok alapján megfigyelhető, hogy a melanóma előfordulása folyamatos emelkedést mutat a lakosság körében az elmúlt évtizedekben. A határ mindkét oldalán évente több száz emberéletet követel a betegség. A megbetegedések számának emelkedésére reagálva a nemzetközi és hazai szakmai irányelvezetőket követve minden két partner új szűrési módszertant vezetett be, valamint a teljes test anyajegyzsgálatra kifejlesztett új digitális technológiát alkalmazva fejlesztette eszköztárat. Tevékenységünkben nagy hangsúlyt kapott az egészséggommunikáció, mely eredményeként várhatóan bővül a lakosság tudása a bőrvédekezéssel és a korai felismeréssel kapcsolatosan. Kommunikációs kampányunk során évenkénti ellenőrzésre hívtuk a lakosságot, melynek köszönhetően Hódmezővásárhelyen több mint 1500 fő, Szatmárnémetiben pedig 1738 fő vett részt anyajegyszűréseen a korai felismerés érdekében.

MOLE SCREENING

According to international statistics, the incidence of melanoma among the general population has been steadily increasing over the past decades. The disease claims hundreds of lives on both sides of the border every year. In response to the increase in cases, both partners have introduced a new screening methodology, following international and national professional guidelines, and have improved their tools using new digital technology for full-body mole screening. Our activities strongly emphasise health communication, which is expected to increase public awareness of skin protection and early detection. During our communication campaign, we invited the population to an annual check-up, which resulted in more than 1,500 people in Hódmezővásárhely and 1,738 people in Satu Mare taking part in a screening for early detection.

SCREENING DE CANCER DE PIELE

Pe baza statisticilor internaționale în ambele țări participante, incidența cazurilor de melanom malign prezintă o creștere alarmantă în ultimele decenii, rezultând sute de decese anual cauzate de această boală. Înținând cont de a-ceastă creștere constantă a îmbolnăvirilor cauzate de melanom, ambii parteneri au elaborat o metodologie de screening pentru cancerul de piele și au modernizat aparatul din dotare cu dermatovideoscopie digitală pentru examinarea leziunilor suspecte, cum sunt nevii pigmentari. Un accent deosebit s-a pus pe educația sanitată a populației, prin diseminarea cunoștințelor de prevenție, legate de protejare a pielii și pe descoperirea precoce a leziunilor suspecte tegumentare. În cadrul campaniei au fost invitați la un control anual peste 1500 de persoane la Hódmezővásárhely, iar la Satu Mare peste 1738 de persoane au participat la acest screening dermatologic.

SZÍV- ÉS ÉRRENDSZERI SZÚRÉS

A keringési rendszer megbetegedései világszerte a vezető halálok közé tartoznak: évente több tízmillió életet követelnek. A kialakulását nagymértékben befolyásolják az életmódbeli tényezők, ezért minden országban kiemelten foglalkoztak a lakosság tájékoztatásával, az egészség megőrzéséhez, javításához szükséges ismeretek átadásával, személyes találkozásokon és a kommunikációs csatornákon keresztül. A keringési megbetegedések korai felismerése érdekében a partnerek fejlesztették, bővítették a diagnosztikai eszközparkjukat, a kiszűrt esetek kivizsgálása és gyógyítása érdekében Hódmezővásárhelyen új belgyógyászat és gyermekosztály került megépítésre. A korai felismerés érdekében életmódtanácsadás során EKG vizsgálat, szatmárnemeti szervezésben pedig a kistelepülésekben szív- és érrendszeri szűrés valósult meg háziorvosok és egy mobil team bevonásával.

CARDIOVASCULAR SCREENING

Diseases of the cardiovascular system are among the leading causes of death worldwide, claiming tens of millions of lives every year. Lifestyle factors have a major influence on the development of these diseases; therefore, both countries have focused on informing the public and providing the necessary knowledge to maintain and improve health through their communication channels and face-to-face meetings. The partners have improved and expanded their diagnostic equipment for the early detection of circulatory diseases. New internal medicine and paediatric wards were built in Hódmezővásárhely for the examination and treatment of the detected cases. ECG examinations were carried out during lifestyle counselling, and cardiovascular screenings were organised by the partner in Satu Mare with the involvement of GPs and a mobile team in villages.

SCREENING PENTRU APARATUL CARDIO-VASCULAR

Bolile circulatorii figurează pe primele locuri în statisticile internaționale de mortalitate, provocând zeci de milioane de decese anual. Cauzele sunt în principal cele legate de stilul de viață, din această motiv în ambele țări educația sanitară, propagarea cunoștințelor de protejare și promovare a sănătății prin diferite canale de comunicare joacă un rol primordial. Pentru depistarea precoce, pentru investigarea de specialitate și în vederea unui tratament eficient, partenerii și-au dezvoltat parcursul de aparatură de diagnosticare, iar la Hódmezővásárhely fiind realizate câte o nouă secție de medicină internă și de pediatrie. În cadrul consiliului pentru o viață sănătoasă s-a efectuat examen EKG, iar la Satu Mare, pe teren, inclusiv în localități defavorizate, o echipă mobilă cu participarea medicilor de familie din localitate a efectuat un screening complet pentru bolile circulatorii.

EMLŐRÁKSZŰRÉS

A nők körében az emlőrák vezető haláloknak számít: 2020-ban a világon 2,2 millió új esetet fedeztek fel. Magyarországon 2002 óta működik szervezett népegészségügyi program keretein belül emlőrákszűrés, melyre a 45–65 év közötti hölgyek kapnak meghívót. Romániában jelenleg is több pilot jellegű próbálkozás zajlik a szűrés megszervezésére. A magyar partner a meglévő infrastruktúrát bővítette egy automatizált emlőultrahanggal, mely technológia szakmai körökben már ismertnek számít, és különösen fontos szerepet tölt be a diagnosztika terén. A román partner mobil eszközpark beszerzése mellett a Hódmezővásárhelyen bevált gyakorlat alapján kialakították a szűrésszervezési módszertant is. Ennek köszönhetően Szatmár megyében és a kistelepülésekben is megvalósítható az emlőszűrés, mely segítségével a projekt időszakban 1 173 vizsgálatot végeztek.

BREAST CANCER SCREENING

Breast cancer is the leading cause of death among women, with 2.2 million new cases detected worldwide in 2020. In Hungary, breast cancer screening has been part of an organised public health programme since 2002, and women aged 45–65 years are invited to participate. In Romania, there are currently several pilot attempts to organise screening. Both partners have expanded the existing infrastructure with an automated breast ultrasound. The latter technology is well-known among professionals and is particularly important for early detection. In addition to the procurement of mobile equipment, our project partners in Satu Mare have also developed a screening methodology based on local best practices. As a result, breast screening can be performed in Satu Mare and the surrounding villages. During the project period, 1173 examinations were carried out.

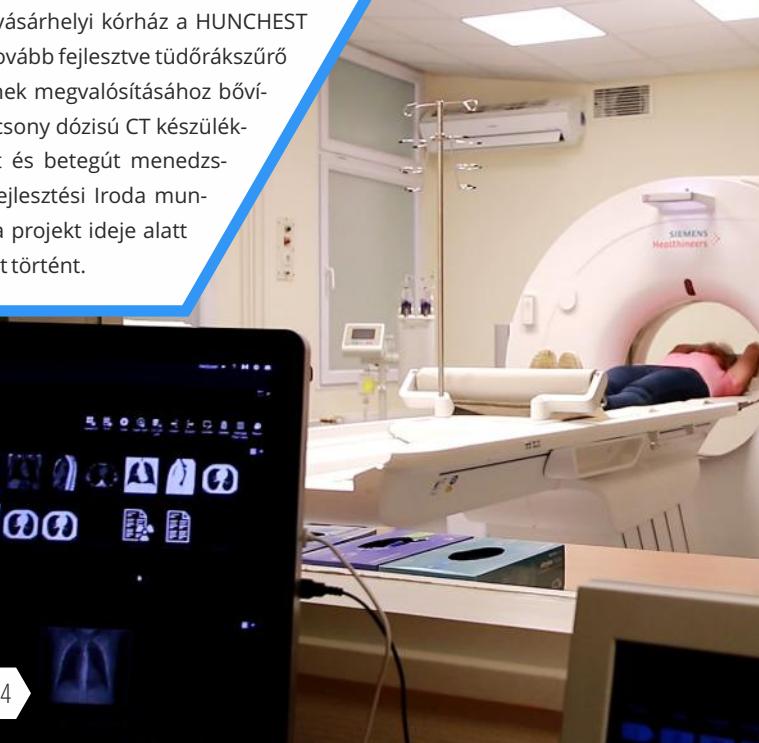

SCREENING DE CANCER MAMAR

Cea mai frecventă cauză de deces la femei este cancerul de sân: în 2020 au fost descoperite 2,2 milioane de cazuri la nivel mondial. În Ungaria din 2002 funcționează un plan național de screening de cancer mamar, unde au acces femeile în vîrstă 45–65 de ani. În România se rulează în prezent câteva proiecte pilot pentru acest tip de screening. Ambii parteneri au achiziționat un ecograf special automatizat, cu tehnologie recent dezvoltată, cu un rol determinant în diagnosticarea precoce a cancerului de sân. Partenerii din Satu Mare au dezvoltat o metodologie de screening adaptată condițiilor locale și au achiziționat o unitate mobilă pentru mamografie. Cu această dotare s-au efectuat pe teren, în județul Satu Mare, inclusiv în localități defavorizate social, un total de 1173 de investigații de mamografie.

The number of lung cancer cases is constantly increasing worldwide, with 6,000–8,000 new cases identified in Hungary every year. The pathogenesis of lung cancer can be linked to smoking in 85–90% of the cases. Thanks to continuous advancements in diagnostics and therapy, the disease can now be detected early and has a good chance of being cured. LDCT (low-dose CT) screening trials are currently in progress worldwide. The hospital of Hódmezővásárhely introduced a developed lung cancer screening programme based on the HUNCHEST pilot programme and expanded its equipment with LDCT devices. The Health Development Office's staff organised the screenings and the patient journey management, and 360 LDCT examinations were performed during the project.

Világszerte folyamatosan nő a tüdődaganatos megbetegedések száma, Magyarországon évente 6 000–8 000 új esetet azonosítanak. A tüdőrák kialakulása 85–90%-ban a dohányzás következményeinek tulajdonítható. A diagnosztika és terápia folyamatos fejlődésének köszönhetően a betegség ma már korai szakaszában is felismerhető és jó eséllyel gyógyítható. A világban jelenleg is folyamatban vannak LDCT (low dose CT) szűrővizsgálati modellvizsgálatok. A hódmezővásárhelyi kórház a HUNCHEST pilot program mintájára, azt tovább fejlesztve tüdőrákszűrő programot vezetett be, ennek megvalósításához bővítette az eszközpártot alacsony dózisú CT készülékkel. A szűrésszervezést és betegút menedzsmentet az Egészségfejlesztési Iroda munkatársai végezték, a projekt ideje alatt 360 LDCT vizsgálat történt.

Peste tot în lume se constată creșterea frecvenței cazurilor de cancer pulmonar, în Ungaria fiind diagnosticate anual 6000–8000 de cazuri noi. Apariția cancerului pulmonar se datorează în 85–90% a cazurilor, fumatului. Datorită perfectării procedurilor diagnostice și terapeutice această boală are șanse bune de vindecare, dacă este descoperită în stadiu incipient. Mai nou apar studii pe plan internațional cu investigația LDCT (low dose CT). Spitalul din Hódmezővásárhely, pe modelul HUNCHEST program pilot, a introdus și a dezvoltat această procedură de diagnostic, prin achiziția unui aparat CT pentru acest scop.

Procedura de screening și managementul cazurilor a fost asigurată de Biroul de Promovare a Sănătății, efectuând în acest timp 360 de investigații de LDCT.

La subsolul clădirii principale a spitalului din Hódmezővásárhely a fost instalat un dispozitiv RMN cu o intensitate a câmpului magnetic de 1,5 Tesla, ceea ce ridică semnificativ nivelul serviciilor de diagnostic în regiune. Dispozitivul de ultimă generație este, de asemenea, potrivit pentru investigarea cu sau fără substanță de contrast vaselor capului, gâtului, coloanei vertebrale, sănilor, este util în diagnostic din sferă cardiologică, neurologică, abdomino-pelvină, musculo-scheletică practicând astfel posibilitățile de diagnostic din cadrul programului de screening al riscului cardiovascular, respectiv al cancerelor de sân, colon și pulmonar derulat în proiect.

Pentru a folosi aparatul în mod eficient, radiologii și asistenții de radiologie au fost instruiți să utilizeze echipamentul și să evaluateze înregistrările și au acumulat experiență în cadrul instituțiilor cu experiență în utilizarea unor astfel de echipamente.

In the basement of the main building of the hospital in Hódmezővásárhely, a 1.5 Tesla magnetic resonance MR device has been installed, which will significantly raise the level of diagnostic care in the region. The state-of-the-art device is suitable for head, neck, spine, breast, contrast angiology, cardiology, neurology, abdominal-pelvic, musculoskeletal and whole-body examinations, supporting the project's cardiovascular, breast and lung cancer screening diagnostics. To ensure the effective use of the equipment, radiologists and radiology assistants have been trained in the use and evaluation of images and have gained experience in institutions with similar equipment.

KITELEPÜLT SZŰRÉSEK

A projekt célul tűzte ki, háziorvosi rendelők bevonása révén, a célcsoport tagjainak lakóhelyén történő vizsgálatát, az együttműködés javítását a háziorvosok és a szakorvosok között, így a háziorvosok is aktív részei voltak a szűrések lebonyolításának. A szűréseket végző szakmai csapatot az egyesület alkalmazásában álló háziorvos, két orvos-asszisztens, két, a mammográfiás vizsgálatot végző asszisztens és egy szakmai szervező alkotta. Mobilitásukat, a műszerek és a felszerelések szállítását a projekt révén beszerzett mikrobusz és a Romániában ritkaságszámába menő mobil mammografiás egység biztosította. Mintegy 2800 személy vett részt a szűrvizsgálatokon Szatmár megye 17 településéről, ezek egy része szociálisan hátrányos községekből származott, akiknek hozzáférése a szakorvosi ellátáshoz, szűrvizsgálatokhoz mindig igen korlátozott volt. „Közelebb vittük az orvoslást a pácienshez”.

MOBILE SCREENINGS

The activity aimed to screen the target group in their homes by involving general practitioners and improving cooperation between GPs and specialists so that GPs were actively involved in the screening process. The screening team consisted of a GP hired by the association, two medical assistants, two mammography assistants and a professional coordinator. Their mobility and the transport of the instruments and equipment were ensured by a microbus and a mobile mammography unit, a rarity in Romania, purchased as part of the project. Approximately 2,800 people from 17 municipalities of Satu Mare County participated in the screening, some located in socially disadvantaged areas, whose access to specialist care and medical screening has been very limited so far. "We brought medicine closer to the patient".

SCREENING MOBIL PE TEREN

Un scop major al proiectului a fost derularea pe teren a unui screening pentru prevenirea unor boli cu impact major asupra sănătății populației, includerea medicilor de familie în această activitate și îmbunătățirea colaborării lor cu medicii de specialitate. Echipa mobilă pentru screening constă dintr-un medic de familie, asistente medicale, asistente pentru efectuarea mamografiei și un coordonator. Mobilitatea echipei, transportul aparatului au fost asigurate de un microbus și de o unitate mobilă de mamografie – un pionierat în România – care au fost achiziționate din bugetul acestui proiect. În cadrul proiectului au fost evaluate peste 2800 de persoane din 17 localități ale județului Satu Mare, mulți provenind dintr-un mediu social defavorizat, cu acces limitat la servicii medicale de prevenție și la cele de specialitate. „Am adus medicina mai aproape de pacienți”.

KORASZÜLÖTTEK SZÚRÉSE

A koraszülöttek szűrésének legfontosabb célja az volt, hogy lehetőséget biztosítson a koraszülött babát nevelő családoknak arra, hogy szakemberek segítségével nyomon követhessék gyermekük fejlődését, hiszen minden korababa esetében, kisebb-nagyobb mértékben ugyan, de fennáll az eltérő fejlődés veszélye. Ha az eltérő fejlődés már a legkisebb életkorban megfigyelhető, a szakszerű segítség és fejlesztés nagyobb eredményességgel alkalmazható. A szűrésre érkező szülők pontos tájékoztatást kaphattak a fejlődési mérföldkövekről, a rizikótünetekről, fejlesztési lehetőségekről. Pályázatunkon belül lehetőséget biztosítunk szemészeti és audiológiai szűrésekre is. A szűrésben 109 koraszülött vett részt és összesen 242 szűrvizsgálatot végeztünk, melyek a kisgyerekek motoros-, értelmi-, beszéd-, érzelmi és viselkedési fejlettségét vizsgálta.

SCREENING OF PREMATURE CHILDREN

The main aim of the screening of premature children was to allow families to track their child's development with the help of professionals, as all premature children are at risk of developmental differences. If the differences in development can be observed from an early age, professional help and development can be more effective. Parents attending the screening were given specific information on their children's developmental milestones, risk signs and developmental opportunities. We also offer the opportunity for vision and audiological screenings. The screenings included 109 premature children, and 242 screening tests were carried out to assess the children's motor, intellectual, speech, emotional and behavioural development.

SCREENING AL COPIILOR PREMATURI

Screening-ul prematurilor a avut ca scop principal asigurarea screening-ului continuu al copiilor născuți prematur, asigurând astfel familiilor acestora un sprijin profesional în monitorizarea dezvoltării copiilor. Oricare prematur este predispus mult mai mult la o dezvoltare atipică, astfel monitorizarea dezvoltării lor este esențială, în special în primii ani de viață. În cadrul screening-urilor, părinții acestor copii au beneficiat de consiliere de specialitate despre semnele de risc ale dezvoltării precum și despre posibilitățile de reabilitare ale micuților. În cadrul proiectului au fost disponibile consultații de specialitate de audiologie și oftalmologice. În program au participat 109 copii, s-au efectuat 242 screening-uri, vizând domeniile de motricitate, gândire, limbaj, emoții și comportament.

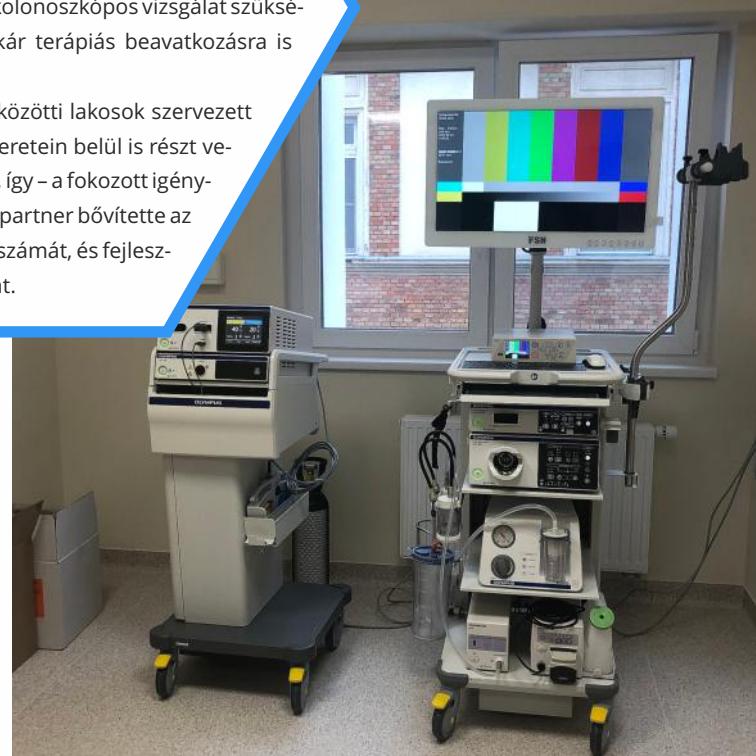

The prevalence of gastrointestinal cancers has increased in recent years, causing a major public health problem. The most common are colorectal tumours, which require modern diagnostic tools such as ultrasound, CT or MR for early detection, gastroscopy for gastric lesions and colonoscopy for intestinal diseases. These devices can also be used as a possible therapeutic intervention. In Hungary, residents aged between 50 and 70 can also participate in colonoscopy within the framework of an organised public health programme, so the Hungarian partner has expanded the number of endoscopy laboratories and improved its equipment to meet the increased demand.

Az emésztőrendszeri daganatok előfordulása az utóbbi években meg-növekedett, jelentős népegészségügyi problémát okozva.

A kolorektális daganatok előfordulása a leggyakoribb, melyek korai felismeréséhez precíz diagnosztikai eszközök szükségesek, mint az ultrahang, a CT vagy MR; míg a gyomor elváltozásainak felismeréséhez gasztroszkópos, a bélrendszer betegségeihez pedig kolonoszkópos vizsgálat szükséges. Ezek az eszközök egyúttal akár terápiás beavatkozásra is alkalmasak.

Magyarországon az 50–70 év közötti lakosok szervezett népegészségügyi program keretein belül is részt vevetnek vastagbélszűrésen, így – a fokozott igényhez igazodva – a magyar partner bővíttette az endoszkópos laborok számát, és fejlesztette a műszerparkját.

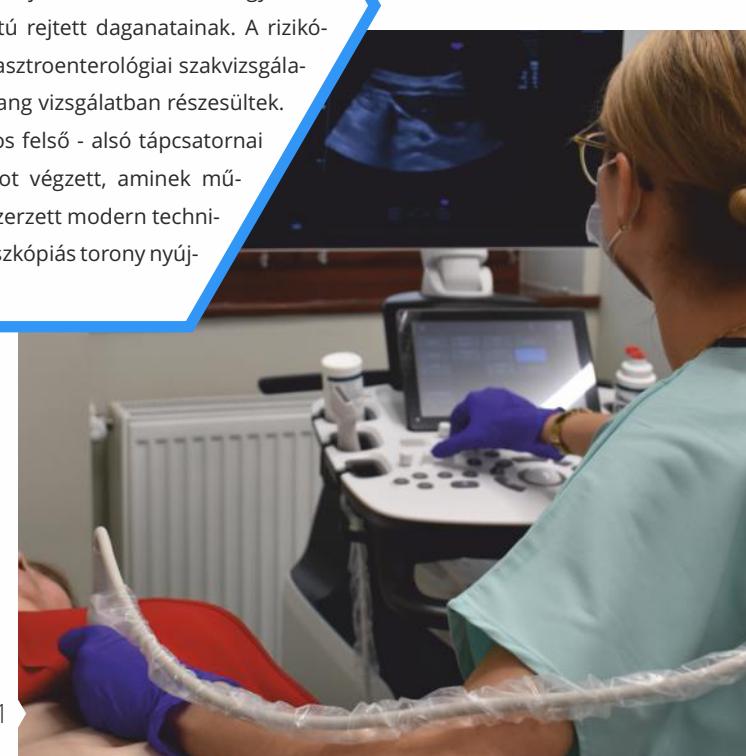

One of the project's main goals was the early detection of gastroenterological tumours. The mobile team performing the screening examination mapped the risk profile of the persons applying for the examination by filling out a questionnaire in the chosen general practitioner's offices. The examined persons provided a stool sample, in which the presence of hidden blood, a standard indicator of malignant hidden tumours of the intestinal tract, was looked for by a laboratory test. The persons in the risk group took part in a specialist gastroenterology examination and received an abdominal ultrasound examination. If indicated, the specialist performed an upper and lower alimentary canal endoscopic examination, the instrumental background of which was provided by the acquired modern endoscopy tower.

Una dintre scopurile principale ale proiectului era descoperirea tumorilor digestive în fazele incipiente ale bolii. Echipa mobilă de screening s-a deplasat la cabinetele medicilor de familie participanți, a întocmit profilul de risc a pacienților și prin analiza de laborator s-a căutat prezența hemoragiei occulte în scaun, ca element de diagnostic precoce în cazul tumorilor tractului digestiv. Pacienții cu risc au fost consultați ulterior în ambulatorul asociației de un medic gastroenterolog, i-s-a făcut ecografie abdominală și în caz de indicație, s-au efectuat endoscopii digestive superioare și inferioare. Endoscopile au fost efectuate cu unitatea de endoscopie digestivă performantă, achiziționată prin proiect.

A projekt egyik fő célja a gasztroenterológiai daganatok korai felfedezése volt. A szűrővizsgálatot végző mobil csapat a kijelölt háziorvosi rendelőkben kérdőívet kölcsönözött a vizsgálatra jelentkező személyek rizikoprofilját.

A vizsgált személyek székletmintát szolgáltattak, amiben laboratóriumi vizsgálattal rejtett vér jelenlétért keresték, ez gyakori jelzője a béltraktus rosszindulatú rejtett daganatainak. A rizikocsoportba sorolt személyek gasztroenterológiai szakvizsgálaton vettek részt, hisz ultrahang vizsgálatban részesültek. Javallat esetén a szakorvos felső - alsó tápcsatornai endoszkópiás vizsgálatot végzett, aminek műszeres hátterét a beszerzett modern technikákat képviselő endoszkópiás torony nyújtotta.

LAKOSSÁGI RENDEZVÉNYEK

A lakosság egészségi állapota kulcsfontosságú tényező egy ország jövőjének alakulásában, ezért közös társadalmi és gazdasági cél az emberek egészségének megtartása és fejlesztése. A népegészségügyi szűrések sikerességének alappillérei a lakosság tájékoztatása és toborzása, annak érdekében, hogy minél több érintett vegyen részt a szűréseken. Ennek okán a projekt minden partnere lakossági figyelemfelhívó rendezvényeket szervezett a melanóma, a tüdőrák, az emlőrák, vastagbélrák, prosztatarák és a szív- és érrendszeri megbetegedések elleni küzdelem jegyében, illetve a romániai partner a koraszülöttek szűrésének fontosságáról. Szülők részére 15 képzés került megszervezésre a gyermekek egészséges fejlődéséről. A rendezvények fő célja, hogy felhívják a lakosok figyelmét a szűrvizsgálatokon való rendszeres részvétel fontosságára a betegségek korai felismerése érdekében, valamint, hogy megbízható és hiteles forrásból származó információkat kapjanak az egészséges életmód alapelveiről.

AWARENESS-RAISING EVENTS

The population's health status is critical in developing a country's future; therefore, maintaining and improving people's health is a common social and economic goal. The cornerstone of the success of public health screenings is informing and recruiting people to ensure that as many as possible participate in the screenings. For this reason, both partners of the project organized public awareness events in the name of the fight against melanoma, lung cancer, breast cancer, colon cancer, prostate cancer and cardiovascular diseases, and the Romanian partner on the importance of screening premature babies. 15 training sessions on the healthy development of children were organized for parents. The primary purpose of the events is to draw residents' attention to the importance of regular participation in screening tests to detect diseases early, as well as to receive information from a reliable and authentic source about the principles of a healthy lifestyle.

ACȚIUNI DE INFORMARE A POPULAȚIEI

Starea de sănătate a populației este un parametru principal în dezvoltarea și perspectiva viitorului unei țări, astfel menținerea și promovarea sănătății este un scop comun, atât pe plan social cât și pe plan economic. Punctele cheie ale screening-ului de sănătate publică, în vederea unui număr consistent de participanți, sunt educația sănătoasă și mobilizarea populației. Pornind de la aceste principii de bază, ambii parteneri ai proiectului au derulat campanii de conștientizare și sensibilizare, în virtutea luptei împotriva bolilor maligne dermatologice, gastro-intestinale, ale prostatei, ale sânului și împotriva bolilor cardio-vasculare. Partenerii din România, în vederea aprofundării screening-ului pentru nou-născuții prematur, au organizat 15 cursuri privind dezvoltarea fiziologică sănătoasă a copiilor. Scopul principal al campaniilor a fost de a atrage atenția asupra importanței majore a participării regulate a populației la acțiunile de screening, factor determinant în depistarea precoce a bolilor, precum și de a obține informații valide despre elementele de bază ale vieții sănătoase.

TUDÁSÁTADÁS ÉS KÉPZÉS

A projekt szakmai megvalósítása során mindenki kiemelt fontossággal bírt a szakmai tudás megszerzése és a tapasztalatok átadása a lakosságnak, a szakembereknek, különböző betegségcsoportoknak és a partnerszervezet képviselőinek egyaránt. Hangsúlyt fektettek az orvosok és szakdolgozók képzésre, kiemelve egy nemzetközi emlödiagnosztikai kurzus és egy patológiai képzés megszervezését is. Emellett workshopokat szerveztek a két járás háziorvosi praxisai és a Békés és Csongrád-Csanád vármegyék egészségefejlesztési irodái részére, ahol az elérte eredmények és tapasztalatok bemutatásra kerültek. A román partnerek a koraszűlöttek szűrésében résztvevő szakemberek továbbképzését, illetve a szűrési programokban résztvevő háziorvosok és szakmai személyzet képzését sikerült megvalósítania.

KNOWLEDGE TRANSFER AND TRAININGS

During the implementation of the project, the acquisition of professional knowledge and the transfer of experience to the population, professionals, various disease groups and representatives of the partner organization was of prime importance in both countries. Emphasis was placed on the training of doctors and specialists, emphasizing the organization of an international breast diagnostic course and pathology training. In addition, workshops were organized for the general practitioners of the two districts and the Health Development Offices of the Békés and Csongrád-Csanád Counties, where the achieved results and experiences were presented. The Romanian partner managed to implement further training of specialists participating in screening premature babies, as well as the training of general practitioners and professional staff participating in screening programs.

TUDÁSÁTADÁS TRANSFER DE CUNOȘTINȚE KNOWLEDGE TRANSFER

DISEMINAREA CUNOȘTINȚELO R ȘI ACTIVITĂȚI DE FORMARE PROFESIONALĂ

Pe parcursul implementării proiectului, de primă importanță în ambele țări, a fost dobândirea de cunoștințe profesionale și transferul de experiențe acumulate către populație, diferite grupe de pacienți, către profesioniști și reprezentanți colaboratori, specialiști din domeniu. Fiind de o mare importanță pregătirea și formarea specialiștilor (medici, asistenți din domeniu), un eveniment deosebit a fost organizarea unui curs cu participare internațională în domeniul de imagistică și patologie al glandei mamare. În plus, au fost organizate ateliere privind dezvoltarea experienței profesionale pentru medicii de familie și pentru birourile de promovare a sănătății. Rezultatele și experiențele obținute au fost prezentate acestor grupuri aparținând celor două județe: județul Békés și județul Csongrád-Csanád. Partenerii din România au acordat o atenție deosebită formării personalului implicat în screeningul copiilor născuți prematur, formării specialiștilor și a medicilor de familie participanți la screening.

ÉPÍTKEZÉS CONSTRUCȚII REALIZATE CONSTRUCTION WORKS

A hódmezővásárhelyi kórház járóbeteg rendelője két szinttel bővült: belgyógyászat ($1069 m^2$) és gyermekosztály ($1012 m^2$) került kialakításra, terrassal ($67 m^2$); a tetőn ($127,36 m^2$) pedig épületgépészeti eszközök kapott helyet. A főépületben MR berendezés befogadására alkalmas, speciális vizsgáló- és kiszolgálóhelyiségek ($103 m^2$) létesültek. A makói kórházban endoszkópos laboratórium épült, melyben vizsgáló, műszermosó és szociális helyiségek találhatók ($171,12 m^2$).

Ambulatorul spitalului din Hódmezővásárhely a fost extins cu două nivele: medicina internă ($1069 m^2$) și pediatria ($1012 m^2$), cu terasă ($67 m^2$), pe acoperiș ($103 m^2$) amplasând unele elemente de instalații. În clădirea principală au fost realizate spațiile necesare ale unui RMN, cu spațiile necesare de deservire ($103 m^2$). În spitalul din Makó a fost realizat un laborator de endoscopie cu sală de examinare și spălător, respectiv cu spații cu destinație socială aferentă.

The outpatient clinic of the hospital in Hódmezővásárhely has been extended by two new floors: an internal medicine ward ($1,069 m^2$) and a pediatric ward ($1,012 m^2$) with a terrace ($67 m^2$) and building services equipment has been installed on the roof ($127.36 m^2$). Special examination and service rooms ($103 m^2$) have been created in the main building to accommodate MR equipment. An endoscopy laboratory has been built in the hospital in Makó, with examination, instrument cleaning and social rooms.

ESZKÖZBESZERZÉS

A projekt szakmai céljainak megvalósítása és fenntartása érdekében magas minőségű, a legkorszerűbb technológiát képviselő eszközök kerültek beszerzésre: ultrahang készülékek (az emlő- és szív-érrendszeri szűrés támogatására), alacsony dózisú CT-készülék, mely a tüdőrákszűrést szolgálja, valamint az anyajegyszűrést elősegítendő, a teljes test felvételére alkalmas BodyScan (ATBM) és LeviaCam készülékek. Ezenfelül a minőségi diagnosztikát segíti a telepatológiára alkalmas komplett eszközpark, tárgylemez szkennerrel, egy 1,5 Tesla mágneses térerősségű MR készülék, illetve a terheléses EKG-rendszer. Nagy fejlődés az új gyermek- és belgyógyászati osztályok komplett felszerelése, köztük modern elektronikus ágyakkal és ápolási eszközökkel. A háttérszolgáltatást új képarchiváló és kommunikációs rendszer (PACS), valamint a minden munkahelyre elhelyezett, új IT-eszközök biztosítják.

PROCUREMENT OF EQUIPMENT

To achieve and maintain the professional objectives of the project, high-quality state-of-the-art equipment was purchased, such as ultrasound equipment to support breast and cardiovascular screening and low-dose CT scanners for lung cancer screening. In addition, BodyScan (ATBM) and LeviaCam devices for full-body scanning were purchased to support mole screening. Furthermore, a complete range of equipment for telepathology, including a slide scanner, a 1.5 Tesla magnetic resonance MR machine, and a stress ECG system, will help ensure quality diagnostics. A major development is equipping the new paediatric and internal medicine wards, including modern electronic beds and nursing equipment. Back-up services are provided by a new Picture Archiving and Communication System (PACS) and new IT tools installed at each workstation.

ACHIZIȚIE DE APARATURĂ ȘI DOTARE

Pentru realizarea scopurilor proiectului, precum și pentru susținerea acestora pe termen lung, a fost achiziționată aparatură cu o tehnologie ultramodernă: aparate de ecografie (pentru patologia sănului și cardiovascular), un CT cu tehnologie de doză minimă pentru screeningul cancerului pulmonar, precum și aparată pentru screeningul nevilor pigmentari cu topografierea corpului întreg Body Scan (ATBM) și Levia Cam.

Un nivel înalt al telediagnosticului îl reprezintă aparatura completă pentru telepatologie cu scanner de lamele, RMN-ul de 1,5 Tesla respectiv unitatea de testare de efort. Un pas major a reprezentat dotarea completă a noilor secții de pediatrie și medicină internă, inclusiv cu paturi electrice instalate. Elemente de infrastructură de susținere a activității sunt sistemul de arhivare digitală a imaginilor (PACS) precum și elementele noi de IT instalate.

ESZKÖZBESZERZÉS

A ROHU-450 projekt révén beszereztük azokat az orvosi eszközöket, amelyek az onkológiai (bőr-, mell-, prosztata-, vastagbél daganat) és a kardiovaskuláris szűrések elvégzéséhez és terápiájához szükségesek, továbbá olyan fejlesztőeszközök, amelyek a koraszülött gyermekek terápiáját szolgálják. A korszerű felszerelések hatékonyan segítik a szűrésekben résztvevő háziorvosok és szakorvosok munkáját. Az egyesület költségvetésének több mint 65%-át fordítottuk eszközvásárlásra, melyek közül megemlíjtük a következőket: mobil mammografiás egység, több szakspecifikus ultrahang készülék (kardiológia, gasztroenterológia, urológia), 28 EKG és vérnyomás Holter készülék - ezek jó része a háziorvosok munkáját támogatja, dermatoszkóp, videodermatoszkóp, elektrokauter, gasztroenterológiai endoszkópiás torony, csontsűrűségmérő, sterilizáló berendezés, defibrillátor, terheléses EKG egység.

PROCUREMENT OF EQUIPMENT

As part of the project ROHU-450, we have acquired the medical equipment needed for oncological (mole, breast, prostate, colon cancer), cardiovascular screenings and therapy, and developmental equipment for premature children's therapies. Modern equipment effectively supports the work of GPs and specialists involved in the screening process. More than 65% of the association's budget was spent on asset purchases, including a mobile mammography unit, several specialised ultrasound units (cardiology, gastroenterology, urology), 28 ECG and blood pressure Holter units — many of which support the work of GPs —, a dermatoscope, a video dermatoscope, electrocautery, a gastroenterology endoscopy tower, an osteodensitometer, a sterilisation unit, a defibrillator, a stress ECG unit.

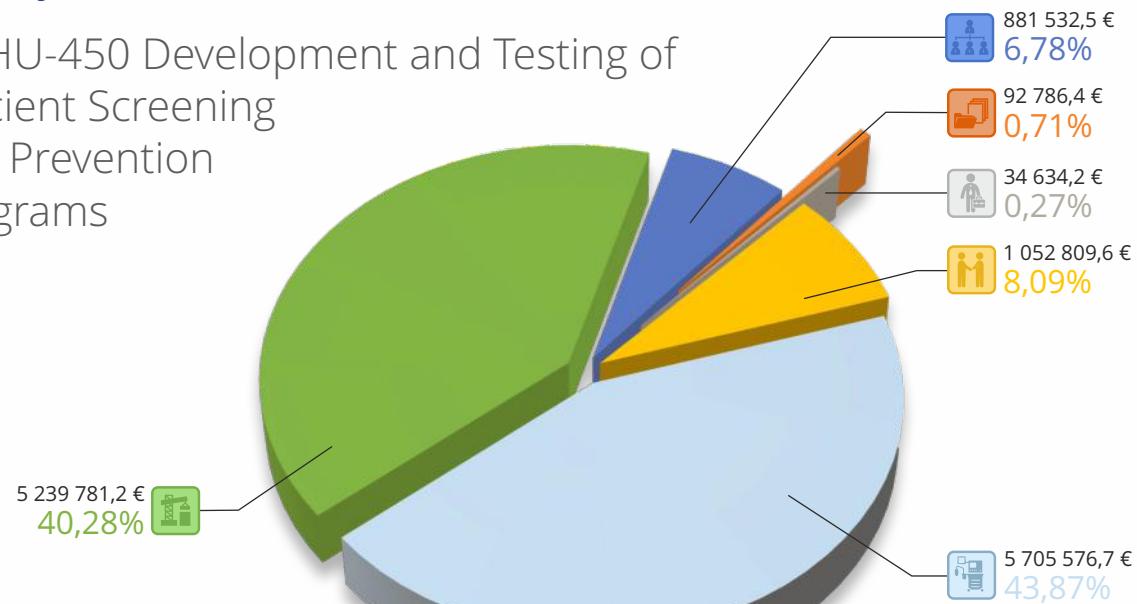

ACHIZIȚIE DE APARATURĂ ȘI DOTARE

Cu ajutorul proiectului ROHU-450 am reușit să achiziționăm acele echipamente medicale care sunt necesare screeningului și diagnosticului oncologic (cancer de piele, sân, prostată și colon) și cardiovascular, respectiv echipamente terapeutice pentru copii născuți prematur. Echipamentele medicale performante ajută în mod eficient activitatea medicilor de familie și a specialiștilor implicați în screening.

Din bugetul proiectului aferent asociației, mai mult de 65% au revenit achiziției de echipamente, cum ar fi: unitate mobilă de mamografie, ecograf mamar, 28 Holter EKG, 28 Holter TA- destinate în mare parte colaborării cu medicii de familie, ecograf cardiologic și EKG, videodermatoscop, electrocauter, ecograf și unitate de endoscopie gastroenterologie, osteodensitometru, ecograf urologie, aparatură pentru sterilizare, defibrilator, unitate de testare de efort cardiologic.

ROHU-450 Development and Testing of Efficient Screening and Prevention Programs

Személyi költségek
Cheltuieli personale
Personal expenses

Iroda és adminisztráció
Birou și Administrație
Office and Administration

Utazás
Voiaj
Travel

Külső szakértők és szolgáltatások
Servicii și experti externi
External experts and services

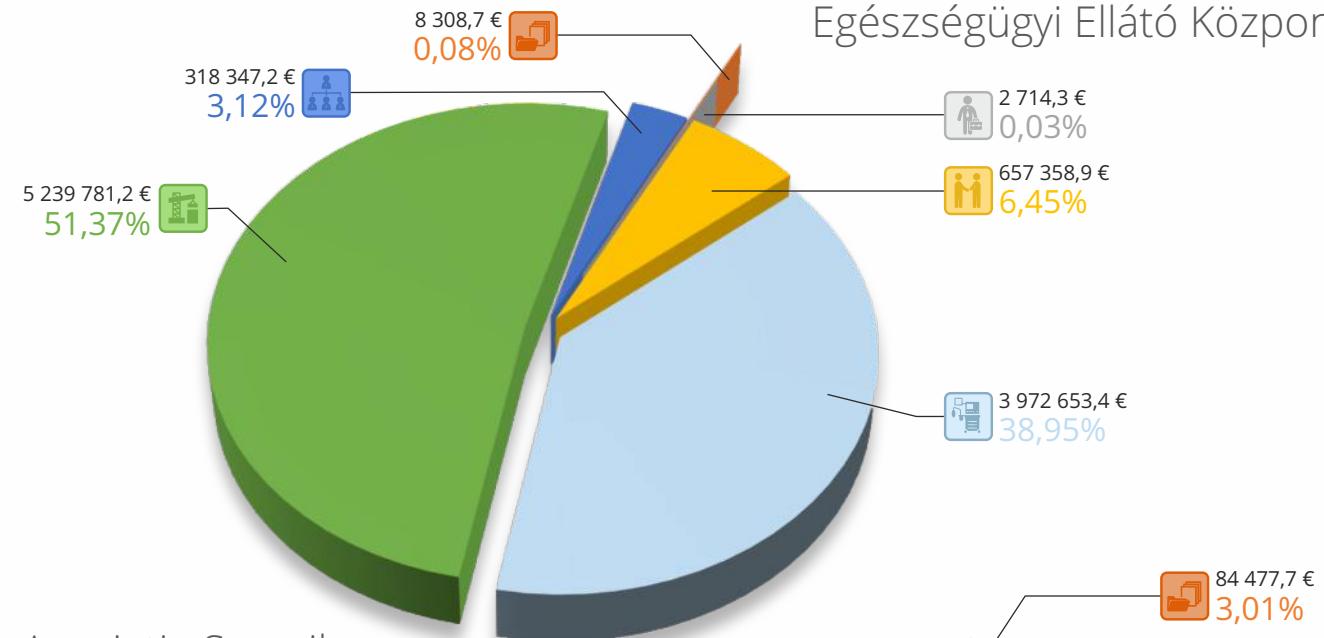
Eszközök
Instrumente
Tools

Építési munkálatok
Lucrari de construcție
Construction works

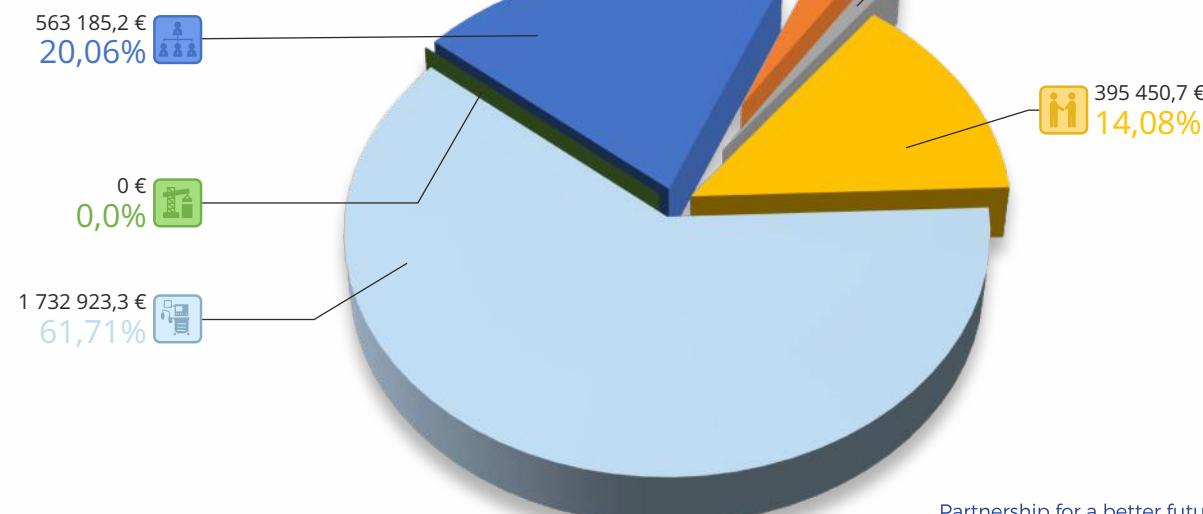
Köszönjük a támogatást az Európai Uniónak,
Magyarország Kormányának és Románia Kormányának!

Multumim finanțarea Uniunii Europene,
Guvernului Ungariei și Guvernului României!

Thanks to the European Union, the Government of Hungary and the Government of Romania for their support!

Asociația Surorile de Caritate Sf. Vicențiu

MENEDZSMENT

A megfelelő szintű végrehajtást a vezető partner nagy tapasztalattal rendelkező pénzügyi csapattal és saját munkatársai által látta el. A partneri menedzsmentet és szakmai feladatokat magyar és román oldalon is gyakorlattal rendelkező szakemberek irányították és hajtották végre. A vállalt indikátorok eléréséhez magyar oldalon a gazdasági tevékenységek során, kiírásra került 12 db Európai Uniós Nyílt Közbeszerzés eljárás, megkötöttek 45 vállalkozói szerződést, beadásra került több mint 30 kifizetési kérelem. A szakmai programokból megvalósul négy népegészségügyi szakmai program. Fejlesztett részlegek radiológia, belgyógyászat, gyerekgyógyászat, patológia és Makón és Hódmezővásárhelyen is a bőrgyógyászat és az Egészségfejlesztési Irodák, így a vállalt 8 indikátor teljesült. A projekt sikeres megvalósításához a román oldalon 6 szakterület került fejlesztésre (kardiológia, gasztro-enterológia, urológia, képalkotó diagnosztika, szemészet, fül-orr-gégészet), több mint 90 vállalkozói szerződés lett megkötve, az onkológiai és kardiovaszkuláris szűrési program, illetve a koraszülött szűrés végrehajtásához, az ezekhez tartozó orvosi és terápiás eszközök megvásárlásához, valamint a lakosság részére szervezett figyelemfelkeltő rendezvények lebonyolításához.

MANAGEMENT

The Lead Partner managed the project with a highly experienced financial team and its employees. The partnership management and professional tasks were handled and implemented by experienced professionals on both the Hungarian and Romanian sides. To achieve the agreed indicators, 51 service contracts were concluded during management activities on the Hungarian side, 12 European Union Open Public Procurements were conducted, more than 30 partner reports were submitted, and four public health programs were implemented as professional results. In addition, several departments were developed: in Makó, Dermatology and Health Development Office, and Hódmezővásárhely, Radiology, Internal medicine, Pediatrics, and Pathology as well (so the 8 indicators undertaken were fulfilled). For the successful implementation of the project, 6 medical specialities were developed on the Romanian side (cardiology, gastroenterology, urology, imaging diagnostics, ophthalmology, and otorhinolaryngology), more than 90 service contracts were concluded for the oncology and cardiovascular screening program, as well as for premature babies to carry out screening, to purchase the related medical and therapeutic devices, and to conduct awareness-raising events organized for the public.

MANAGEMENTUL PROIECTULUI

Implementarea proiectului a fost coordonată de partenerul lider care, prin experiența proprie, a acumulat vaste cunoștințe în domeniul Managementul partenerial și sarcinile profesionale, în ambele țări, au fost gestionate de specialiști și profesioniști experimentați. Din indicatorii asumati de către partenerul din Ungaria, au fost demarate 12 proceduri de Achiziții Publice Deschise a Uniunii Europene, au fost încheiate 45 de contracte cu antreprenorii și au fost depuse peste 30 de cereri de rambursare a platilor. Au fost realizate patru acțiuni specifice cuprinse în programele naționale din Ungaria. Au fost dezvoltate cele 8 domenii de specialitate asumate în Ungaria (radiologie, medicina internă, pediatrie, patologie respectiv dermatologie) în Hódmezővásárhely și Makó și birourile de promovare ale sănătății, astfel rezultându-se implementarea celor 8 indicatori asumati. Partenerul din România a realizat dezvoltarea a 6 specialități cu importanță majoră în asistența medicală de specialitate, și anume dermatologia, cardiologia, gastroenterologia, imagistica medicală, urologia, otorinolaringologia și oftalmologia, la care se adaugă screeingul pentru copiii născuți prematur. Au fost încheiate peste 90 de contracte de achiziție pentru aparatura și dispozitivele medicale necesare, în vederea asigurării tuturor condițiilor derulării activității de screening.

Kapcsolatfelvétel

Date de contact

Contact

Hódmezővásárhelyi-Makói Egészségügyi Ellátó Központ
EVP és Makói Egészségefejlesztési Iroda
weblap: www.csmekhm.hu
Hódmezővásárhely: +36 62 532 368
Makó: +36 62 511 186

Páli Szent Vincéről Nevezett Irgalmas Nővérek Egyesülete
Szatmárnémeti, Ștefan cel Mare u. 9.
weblap: www.ascsv.ro
Tel: +40 361 408 872

Centrul de Asistență Medicală Hódmezővásárhely-Makó
Biroul de Dezvoltare a Sănătății EVP și Makó
Facebook: csmek.rohu
Hódmezővásárhely: +36 62 532 368
Makó: +36 62 511 186

Asociația Surorile de Caritate Sfântul Vicențiu
Satu Mare, str. Ștefan cel Mare nr. 9
Webpage: www.ascsv.ro
Tel: +40-361-408872

Hódmezővásárhely-Makó Health Care Center
Health Development Office of Makó and EVP
Facebook: csmek.rohu
Hódmezővásárhely: +36 62 532 368
Makó: +36 62 511 186

Association of Vincentian Sisters of Charity
Satu Mare, str. Ștefan cel Mare nr. 9
Webpage: www.ascsv.ro
Tel: +40 361 408 872

The project is supported by the European Union through the European Regional Development Fund with the co-financing of Romania and Hungary.

The content of this material does not necessarily represent the official position of the European Union.

Project title: ROHU-450 Development and Testing of Efficient Screening and Prevention Programs (DESP)

Material editor: Hódmezővásárhely-Makó Health Care Center

Publishing date: (12/2023)

This project is funded by the European Union under the European Regional Development Fund and co-financed by Romania and Hungary.

The content of this material does not necessarily represent the official position of the European Union.

Felelős kiadó: Dr. Kallai Árpád *intézményvezető* · Hódmezővásárhelyi-Makói Egészségügyi Ellátó Központ
Editorul materialului: Dr. Árpád Kallai *conducător instituție* · Hódmezővásárhelyi-Makói Egészségügyi Ellátó Központ
Responsible publisher: Dr. Árpád Kallai *director* · Hódmezővásárhelyi-Makói Egészségügyi Ellátó Központ

